

الله أكبر

۹۷۷۷۰

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده علوم اجتماعی

پایان نامه‌ی تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
رشته مطالعات زنان

میزان تاثیر سازمانهای غیردولتی بر رشد فرهنگی زنان خانه‌دار

استاد راهنما: جناب آقای دکتر سیداحمد حسینی

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر میربها

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۲

دانشجو: صدیقه ژیان پناه

زمستان ۸۶

کتابخانه اساتید و دانشجویان
دانشگاه علامه طباطبائی

۹۷۷۶۵

فہرست مطالب

و

فہرست جداول

تقدیر و تشکر

سپاس خدای را که به من توان اندیشه و عمل دادوباز سپاس خدای را که مرا یاری کرد تا گامی هرچند کوچک در مسیر علم بردارم. بی شک این امر میسر نمی شد مگر در پرتو راهنماییهای مستمر و مداوم استاد معظم جناب آقای دکتر سیداحمد حسینی که همواره با کمال صبر و بردباری، راهنما و راهگشا و چراغ راهم بودند. بر خود لازم و واجب می دانم، مراتب سپاس و تشکر و قدردانی خود را نسبت به این استاد گرامی که راهنمایی پایان نامه اینجانب را عهده دار بودند از صمیم قلب ابراز نمایم و دعای خیر این حقیر همیشه بدرقه ی راهشان باد.

از زحمات بی شائبه ی استاد گرانمایه خانم دکتر منیرسادات میربها که امر مشاوره پایان نامه اینجانب را برعهده داشتند و باراهنمائی های ارزشمند خویش در جهت هرچه پربارتر شدن این اثر مرا یاری نموده، صمیمانه قدردانی و سپاسگذاری می نمایم.

سپاس قلبی خود را نثار تمامی استادانم که چراغ راهم در مسیر کسب علم و همچنین راه را بر من روشن و هموار ساختند، می نمایم و از آنان سپاسگذارم.

از تمامی دست اندرکاران و همکارانم در موسسه فرهنگی رایحه که در جمع آوری اطلاعات مرا یاری رساندند کمال تشکر را دارم.

در پایان از کلیه اعضای خانواده محترم خود همسر و فرزندان که با کمال دلسوزی و صمیمیت در به اتمام رساندن این پایان نامه همکاری نمودند، نهایت سپاس را دارم.

۱	چکیده
۲	پیشگفتار
۴	سازمانهای غیردولتی
۷	معرفی سازمانهای غیر دولتی غرب تهران در محدوده شهرک اکباتان

فصل اول: کلیات

	مقدمه
۱۱	طرح مسئله
۱۳	- افزایش مشارکت زنان در عرصه فرهنگ و لزوم برقراری رابطه‌ای پویامیان تحصیل و کار در منزل
۱۶	انگیزه تحقیق
۱۸	هدف تحقیق
۲۰	اهداف پژوهش
۲۲	

فصل دوم: مروری بر مطالعات پیشین و مبانی نظری

	۱- پیشینه تحقیق
۲۴	الف) پیشینه داخلی
۲۴	ب) پیشینه خارجی
۲۹	۲- نظریه های مرتبط با موضوع تحقیق
۳۲	- دیدگاه ساختارگرائی
۳۲	- پارسونز، نظام خانواده و نقش های آن
۳۲	- کنش اجتماعی پارسونز
۳۵	- دیدگاه کنش متقابل
۳۵	- مرتون
۳۸	- جامعه شناسی محیط
۳۹	- نظریه خانواده متقارن
۳۹	- نظریه نورشتاین ویلن
۴۰	- فرضیه اعتلای نقش
۴۰	- فرضیه تجمع نقش ها
۴۱	- فرضیه بسط نقش
۴۱	- نظریه روانشناسی در خصوص گروههای اجتماعی
۴۱	- ژان استرتزل
۴۳	- محیط از دیدگاه روانشناسان
۴۴	

۴۵	۳- چارچوب نظری پژوهش
۴۷	۴- الگوی نظری تحقیق و تحلیل پژوهش
	فصل سوم : روش تحقیق
	فرضیات تحقیق
۵۰	متغیرهای تحقیق
۵۰	تعریف نظری متغیرها
۵۰	تعریف عملیاتی متغیرها
۵۲	جامعه آماری مورد مطالعه
۵۴	حجم نمونه
۵۴	روش تحقیق
۵۵	- روش اسنادی
۵۵	- روش پیمایش
۵۵	ابزارهای گردآوری اطلاعات
۵۶	اعتبار ابزار اندازه گیری
۵۶	پایایی ابزار اندازه گیری
۵۷	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۵۸	
	فصل چهارم : یافته های تحقیق
	مقدمه
۶۰	۴-۱- نتایج توصیفی
۶۰	۴-۱-۱- وضعیت سنی پاسخگویان
۶۰	۴-۱-۲- بررسی میزان تحصیلات پاسخگویان
۶۱	۴-۱-۳- بررسی انگیزه پاسخگویان از شرکت در سازمانهای غیر دولتی
۶۳	۴-۱-۴- بررسی میزان آشنائی پاسخگویان از سازمانهای غیر دولتی
۶۴	۴-۱-۵- بررسی میزان خود باوری پاسخگویان
۶۵	۴-۱-۶- بررسی تأثیر مشکلات بر اضطراب پاسخگویان
۶۶	۴-۱-۷- بررسی میزان رضایت پاسخگویان از موقعیت فعلی آنها
۶۷	۴-۱-۸- بررسی میزان احساس لذت بردن پاسخگویان از زندگی
۶۸	۴-۱-۹- بررسی عوامل تأثیرگذار سازمانهای غیردولتی بر روی پاسخگویان
۶۹	۴-۱-۱۰- بررسی میزان امکان پذیرش مسئولیت از طرف پاسخگویان
۷۰	۴-۱-۱۱- بررسی میزان توانائی پاسخگویان در صحبت کردن مقابل جمع
۷۱	۴-۱-۱۲- بررسی میزان توانائی انجام مسئولیت پذیرفته شده
۷۲	۴-۱-۱۳- بررسی میزان اعتماد به نفس زنان استفاده کننده از موسسات غیردولتی فرهنگی
۷۳	۴-۱-۱۴- بررسی میزان اشتباه در انجام کارها
۷۴	

- ۷۵ ۴-۱-۱۵- بررسی توانائی حل مشکلات به تنهایی
- ۷۶ ۴-۱-۱۶- بررسی میزان تاثیر نگرانی و استرس روی اندیشه
- ۷۷ ۴-۱-۱۷- بررسی میزان احساس شکست خوردگی پس از آگاهی از اشتباه
- ۷۸ ۴-۱-۱۸- بررسی میزان سرزنش اعضای خانواده در مقابل اشتباه
- ۷۹ ۴-۱-۱۹- بررسی میزان تأثیر استرس روی کارآیی
- ۸۰ ۴-۱-۲۰- بررسی میزان باوربه کمتره بن بست رسیدن در صورت آگاهی داشتن به مسائل و مشکلات
- ۸۱ ۴-۱-۲۱- بررسی میزان باور به تأثیر شرکت در کلاسهای مهارت آموزی در پیشگیری از افسردگی
- ۸۲ ۴-۱-۲۲- بررسی میزان وارد شدن استرس در مقابل بحرانهای زندگی
- ۸۳ ۴-۱-۲۳- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در تصمیم گیری صحیح در روابط اجتماعی
- ۸۴ ۴-۱-۲۴- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در همبستگی روابط اجتماعی
- ۸۵ ۴-۱-۲۵- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در افزایش آگاهی زنان
- ۸۶ ۴-۱-۲۶- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در ارتقاء مطالبات اجتماعی
- ۸۷ ۴-۱-۲۷- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در آشنایی با حقوق زنان
- ۸۸ ۴-۱-۲۸- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در توسعه روابط عمومی
- ۸۹ ۴-۱-۲۹- بررسی میزان باوربه تأثیرمراجعه به سازمانهای غیردولتی درارتقاءفناوری اطلاعات در جهت گسترش ارتباطات حوزه اجتماعی
- ۹۰ ۴-۱-۳۰- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در افزایش مشارکت اجتماعی
- ۹۱ ۴-۱-۳۱- بررسی میزان مهم بودن نظر پاسخگویان برای همسرانشان در گرفتن تصمیمهای زندگی
- ۹۲ ۴-۱-۳۲- بررسی میزان تأثیرگذاری تلاش پاسخگویان در جهت ایجاد جو همکاری بین اعضای خانواده در تصمیم گیریها
- ۹۳ ۴-۱-۳۳- بررسی میزان گوش دادن به پیشنهادات اعضا خانواده و بررسی جدی آنها
- ۹۴ ۴-۱-۳۴- بررسی میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی بر توان مشورت دهی و همراهی با اعضا خانواده
- ۹۵ ۴-۱-۳۵- بررسی میزان عهده دار بودن تربیت فرزندان
- ۹۶ ۴-۱-۳۶- بررسی زمان صرف شده برای پیشرفت تحصیلی فرزندان
- ۹۷ ۴-۱-۳۷- بررسی میزان باوربه تأثیرمراجعه به سازمانهای غیردولتی بردستیابی فرزندان به آرزوهایشان
- ۹۸ ۴-۱-۳۸- بررسی میزان فراهم نمودن شیوهای ارتباطی برای همفکری دو سویه در حل مشکلات
- ۹۹ ۴-۱-۳۹- بررسی میزان احترام و ارزش برای فرزندان و همسر

فصل پنجم : نتایج تحلیلی

- ۱۰۱ فرضیه اول- میزان خودباوری زنان برحسب وضعیت استفاده از سازمانهای غیردولتی تفاوت معناداری پیدا می نماید.
- ۱۰۲ فرضیه دوم- سازمانهای غیردولتی باعث افزایش مشارکت اجتماعی زنان می گردد.
- ۱۰۳ فرضیه سوم- میزان بهداشت روانی زنان برحسب وضعیت استفاده از سازمانهای غیردولتی تفاوت معناداری پیدا می نماید.
- ۱۰۴ فرضیه چهارم- میزان موفقیت در مدیریت خانه برحسب وضعیت استفاده از سازمانهای غیردولتی تفاوت معناداری پیدا می نماید.

فصل ششم : نتیجه گیری

- ۱۰۷ مقدمه
- ۱۰۹ بررسی اهم نتایج توصیفی
- ۱۱۲ بررسی اهم نتایج تحلیلی
- ۱۱۴ ارائه پیشنهادات تحقیق
- ۱۱۶ پیشنهادات برای تحقیقات آتی

فهرست منابع

- ۱۱۷ پیوست
- ۱۲۳ پرسشنامه
- ۱۲۴

	جداول فصل دوم
۴۷	مدل ۱: ساختار متعارف خانواده
۴۸	مدل ۲: اثرات ارتقاء سطح فرهنگی زنان خانه‌دار بر اساس نظریه پارسونز
	جداول فصل سوم
۵۷	(۱). نام، تعداد گویه، مقدار میانگین، مقدار انحراف معیار، و مقدار آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرهای تحقیق
	جداول فصل چهارم
۶۱	(۴-۱-۱) وضعیت سنی پاسخگویان
۶۲	(۴-۱-۲) میزان تحصیلات پاسخگویان
۶۳	(۴-۱-۳) انگیزه پاسخگویان از شرکت در سازمانهای غیر دولتی
۶۴	(۴-۱-۴) میزان آشنائی پاسخگویان از سازمانهای غیر دولتی
۶۵	(۴-۱-۵) میزان خود باوری پاسخگویان
۶۶	(۴-۱-۶) تأثیر مشکلات بر اضطراب پاسخگویان
۶۷	(۴-۱-۷) میزان رضایت پاسخگویان از موقعیت فعلی آنها
۶۸	(۴-۱-۸) میزان احساس لذت بردن پاسخگویان از زندگی
۶۹	(۴-۱-۹) عوامل تأثیرگذار سازمانهای غیردولتی بر روی پاسخگویان
۷۰	(۴-۱-۱۰) میزان امکان پذیرش مسئولیت از طرف پاسخگویان
۷۱	(۴-۱-۱۱) میزان توانائی پاسخگویان در صحبت کردن مقابل جمع
۷۲	(۴-۱-۱۲) میزان توانائی انجام مسئولیت پذیرفته شده
۷۳	(۴۹-۱-۱۳) میزان اعتماد به نفس زنان استفاده کننده از موسسات غیردولتی فرهنگی
۷۴	(۴-۱-۱۴) میزان اشتباه در انجام کارها
۷۵	(۴-۱-۱۵) توانائی حل مشکلات به تنهایی
۷۶	(۴-۱-۱۶) میزان تاثیر نگرانی و استرس روی اندیشه
۷۷	(۴-۱-۱۷) میزان احساس شکست خوردگی پس از آگاهی از اشتباه
۷۸	(۴-۱-۱۸) میزان سرزنش اعضای خانواده در مقابل اشتباه
۷۹	(۴-۱-۱۹) میزان تأثیر استرس روی کارآیی
۸۰	(۴-۱-۲۰) میزان باور به کمتریه بن بست رسیدن در صورت آگاهی داشتن به مسائل و مشکلات
۸۱	(۴-۱-۲۱) میزان باور به تأثیر شرکت در کلاسهای مهارت آموزی در پیشگیری از افسردگی
۸۲	(۴-۱-۲۲) میزان وارد شدن استرس در مقابل بحرانهای زندگی
۸۳	(۴-۱-۲۳) میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمان های غیر دولتی در تصمیم گیری صحیح در روابط اجتماعی

- ۸۴ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در همبستگی روابط اجتماعی (۴-۱-۲۴)
- ۸۵ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در افزایش آگاهی زنان (۴-۱-۲۵)
- ۸۶ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در ارتقاء مطالبات اجتماعی (۴-۱-۲۶)
- ۸۷ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در آشنایی با حقوق زنان (۴-۱-۲۷)
- ۸۸ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در توسعه روابط عمومی (۴-۱-۲۸)
- ۸۹ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در ارتقاء فناوری اطلاعات در جهت گسترش ارتباطات حوزه اجتماعی (۴-۱-۲۹)
- ۹۰ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی در افزایش مشارکت اجتماعی (۴-۱-۳۰)
- ۹۱ میزان مهم بودن نظریه پاسخگویان برای همسرانشان در گرفتن تصمیمهای زندگی (۴-۱-۳۱)
- ۹۲ میزان تأثیر گذاری تلاش پاسخگویان در جهت ایجاد جو همکاری بین اعضای خانواده در تصمیم گیریها (۴-۱-۳۲)
- ۹۳ میزان گوش دادن به پیشنهادات اعضای خانواده و بررسی جدی آنها (۴-۱-۳۳)
- ۹۴ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی بر توان مشورت دهی و همراهی با اعضای خانواده (۴-۱-۳۴)
- ۹۵ میزان عهده دار بودن تربیت فرزندان (۴-۱-۳۵)
- ۹۶ زمان صرف شده برای پیشرفت تحصیلی فرزندان (۴-۱-۳۶)
- ۹۷ میزان باور به تأثیر مراجعه به سازمانهای غیردولتی بردستیابی فرزندان به آرزوهایشان (۴-۱-۳۷)
- ۹۸ میزان فراهم نمودن شیوهای ارتباطی برای همفکری دوسویه در حل مشکلات (۴-۱-۳۸)
- ۹۹ میزان احترام و ارزش برای فرزندان و همسر (۴-۱-۳۹)

جداول نتایج تحلیلی

- ۱۰۲ شماره (۱). نتایج آزمون t نمونه های مستقل برای آزمون فرضیه اول
- ۱۰۳ شماره (۲). نتایج آزمون ناپارامتری کای اسکوئر تک متغیره برای آزمون فرضیه دوم
- ۱۰۴ شماره (۳). نتایج آزمون t نمونه های مستقل برای آزمون فرضیه سوم
- ۱۰۵ شماره (۴). نتایج آزمون t نمونه های مستقل برای آزمون فرضیه چهارم

چکیده:

این پژوهش که با عنوان « بررسی میزان تاثیر سازمانهای غیر دولتی بر رشد فرهنگی زنان خانه‌دار » است که رابطه سازمانهای غیردولتی را بر بهداشت روانی ، مشارکت اجتماعی، خودباوری ومدیریت خانواده زنان خانه‌دار را بررسی می‌کند. این عوامل که متغیرهای مستقل ووابسته پژوهش را تشکیل می‌دهند، برخاسته از تئوریهای علمی هستند. تئوریهای جامعه‌پذیری و اجتماعی شدن ، ساختارگرائی ، نظریه‌های تجمع نقش ها و همبستگی بویژه تئوری پارسونز درباره انواع همبستگی اجتماعی و نقش آن در کنش اجتماعی. فرضیه‌های اصلی تحقیق، رابطه متغیرهای (بهداشت روانی ،مشارکت اجتماعی ، خودباوری ومدیریت خانواده) را با متغیر وابسته (زنان خانه‌دار) بیان می‌کنند. از میان این متغیرها رابطه هر یک از مؤلفه‌ها را به طور جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرد. شیوه تحقیق پیمایشی و ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه است. جمعیت آماری شامل مقایسه بین زنان خانه داری است که که از این سازمانها در محدوده غرب تهران استفاده می کنند وزنان خانه داری که استفاده نمی کنند. نمونه مورد مطالعه متشکل از ۲۰۰ نفر از زنان خانه دار است که به شیوه تصادفی سیستماتیک طبقه‌ای نسبی از میان آنان گزینش شده‌اند. پس از جمع آوری پرسش نامه با استفاده از نرم افزار آماری SPSS بانک اطلاعاتی تشکیل گردیده و نتایج پردازش در تجزیه و تحلیل داده‌ها و در ادامه نمایش یافته‌ها در دو بخش آورده شده است. آمار توصیفی در قالب جداول دوبعدی مقایسه ای (به منظور امکان مقایسه بین دو گروه مورد مطالعه یعنی استفاده‌کنندگان از سازمانهای غیردولتی و عدم استفاده‌کنندگان از سازمانهای غیردولتی برحسب تک تک سئوالات تحقیق) و آمار استنباطی (شامل آزمون فرضیه‌ها با توجه به ماهیت متغیرهای مطرح‌شده از آماره‌های ناپارامتری ،کای اسکوئر تک متغیره (χ^2) و آزمون تفاوت میانگین (یعنی آزمون t نمونه‌های مستقل) استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق نیز حاکی از این است که تفاوت معناداری بین دو گروه مورد مطالعه یعنی زنان خانه دار استفاده کننده و زنان خانه دار فاقد استفاده کننده از سازمانهای فرهنگی غیردولتی در خصوص میزان خودباوری ، مشارکت اجتماعی ومدیریت خانواده وجود دارد. اما در رابطه با بهداشت روانی بین دو گروه مورد مطالعه همبستگی معناداری وجود ندارد.

پیشگفتار:

کندوکاو در فرهنگ زنان خانه دار امری پیچیده و حساس است تا آنجا که اگر دست مددی از سر لطف به سوی پژوهشگر کم تجربه دراز نشود و او را درنیابد به سرانجام رساندن پژوهش دشوار، بلکه محال می‌نماید.

پژوهش در رشد فرهنگی زنان خانه دار دست کم به سه تخصص نیاز دارد:

۱- تسلط بر فرهنگ و رشد فرهنگی زنان خانه دار به معنای عام و اشراف بر ابعاد و زوایای فرهنگ خاصی که محقق در پی سنجش آن است.

۲- اشراف بر آن دانش علمی که پژوهشگر می‌خواهد رشد فرهنگی زنان خانه دار را از نگاه آن علم بنگرد.

۳- آشنایی با شیوه‌ها و فنون تحقیق و انواع آن و نیز شناخت تکنیک‌ها، آزمون‌ها و فنون آماری و شیوه‌های ساخت و طراحی ابزارهای اندازه‌گیری... با این همه آنچه مایه امید است پس از یاری و رحمت خداوند همان دست لطف و مددی است که در تنگناها چاره‌ساز و مشکل‌گشا است.

در این زمینه پیش و پیش از هر چیز رهنمودهای استاد فرزانه جناب آقای دکتر حسینی که با صبر و شکیبایی مطالب این پژوهش را در تمام مراحل تحقیق، مطالعه، و با دقت و باریک بینی خاص نواقص و نارسائیه‌ها را مشخص فرموده و راه رفع آنها را نشان دادند و در تنگناها و بن‌بست‌های فکری راهگشای من در ادامه کار پژوهش بود.

همچنین استاد بزرگوار سرکار خانم دکتر میر بهاء با لطف و کرم خویش فرصت بهره‌جویی از دانش و تجارب ارزشمند خود را از من دریغ نداشتند و مشورت با آن استاد گرانقدر در بعضی از بخشهای تحقیق چه در زمینه نظری و چه در بعد روش‌شناسی کارساز و گره‌گشا بود.

سالهای تحصیل فرصتی بود تا از هریک از اساتید گرانقدر دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی نکته‌ای را فراگیرم، اگرچه از این فرصت دیرپاب و کمیاب آنچنانکه شایسته آن بود توفیق استفاده دست نداد.

به سرانجام رساندن این تحقیق همچنین بدون استفاده از تجربه فرزانه‌گانی که پیش از این در این وادی گام نهاده و راه پیموده بودند ممکن نبود. پژوهشهای انجام شده در این زمینه نه تنها راهی را که باید طی می‌شد، نشان می‌داد بلکه این امکان را فراهم می‌ساخت تا محکی برای سنجش آنچه از تحقیق حاصل می‌آید در دست باشد.

جمع آوری اطلاعات از میدانی وسیع و با حجم نمونه (۲۰۰ نفر) در زمانیکه دسترسی به پاسخگویان بدون همکاری خالصانه و صادقانه کارکنان موسسات فرهنگی غیر دولتی غرب تهران و زنان خانه دار که به آنان مراجعه شد، ممکن نبود.

شک نیست که حاصل پژوهش عاری از نقص نیست این نقایص و نارسایی‌ها همه از قلت بضاعت علمی و ضعف تجربه نظری و عملی و ناتوانی من در بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و رهنمودهای اساتید ارجمندی است که رنج نظارت بر انجام این تحقیق را بر خود هموار ساختند. پس اخلاق حکم می‌کند که از آن فرزائگان عذر بخواهم و امیدوارم که با لطف و احسان خویش عذر مرا بپذیرند.

(الطاف الهی پیوسته شامل حالشان و عزت و سربلندی همواره یارشان باد)

سازمان های غیر دولتی

سازمان های غیردولتی مجموعه ای از تشکلهای غیردولتی و نهادهای وابسته در جامعه مدنی می باشند، متشکل از گروهی افراد داوطلب و هم هدف است که به صورت غیرانتفاعی و عام المنفعه، بدون وابستگی به دولت و در قالب تشکیلاتی سازمان یافته و متناسب در جهت اهداف و موضوعات معینی به فعالیت می پردازند .

سازمان های فرهنگی غیردولتی عمدتاً دارای کارکرد حفظ و تداوم باورها، ارزشها و هنجارهای جامعه و تداوم آن در نسل های بعدی هستند البته نوسازی الگوها نیز در حیطه فعالیت این سازمان ها قرار دارد . سازمانهای غیردولتی مخصوصاً سازمانهای غیردولتی زنان، می توانند نقش مهمی را در تعمیم تفکر پایداری توسعه داشته باشند. این سازمانها می توانند در فرایند تصمیم سازی و تصمیم گیری مسئولان و دست اندرکاران تأثیر گذارند و در تنظیم هدفها و شکل بخشی به سیاستهای مرتبط با توسعه اعمال نظر کرده و مشارکت مؤثر داشته باشند. سازمانهای غیردولتی در کشورهای توسعه یافته از پیشینه تاریخی برخوردارند و نقش مؤثری در پیوند مردم محلی با دولتهای ملی داشته اند. این سازمانها می توانند با عملکردهای فراملی و بین المللی، سهم زیادی در اثر گذاری بر توسعه در سطح جهانی داشته باشند. یکی از قلمروهایی که سازمانهای غیردولتی زنان باید به آن بیندیشند، داشتن صدایی در تصمیم گیریهای سازمانهای بین المللی است .

اصطلاح سازمان غیر دولتی را برای اولین بار سازمان ملل متحد استفاده و در ماده ۱۷ منشور ملل متحد، شورای اقتصادی و اجتماعی را به همکاری با این سازمان ها ترغیب کرد .

نخستین کنفرانس جهانی در مورد موقعیت زنان، در ۱۹۷۵ در مکزیکوسیتی و همزمان با سال زن، برگزار شد تا تداوم تبعیض علیه زنان را که به صورت مشکلی پایدار در بخش اعظم جهان درآمده است، به جهانیان یادآور شود. این کنفرانس به همراه دهه موسوم به دهه زنان (۱۹۷۶ تا ۱۹۸۵)، آغازگر دوره نوینی در عرصه تلاش های بین المللی برای پیشبرد پیشرفت زنان از طریق گشودن گفت و شنودی جهانی در مورد تساوی جنسیت شد .

این راهکار تحولی را رقم زد که شکل‌گیری آن از اوائل دهه ۱۹۷۰ آغاز شده بود. در پایان دهه سوم موسوم به دهه زن که از سوی سازمان ملل اعلام شد، ۱۲۷ کشور عضو سازمان با استقرار نوعی نظام و نهادهای ملی برای عمل کردن در زمینه پیشبرد خط مشی، تحقیقات و برنامه‌هایی با هدف پیشرفت و مشارکت زنان در توسعه به این درخواست، واکنش مثبت نشان دادند. از ۱۳۳ هیئت کشورهای عضو شرکت کننده در کنفرانس، ریاست ۱۱۳ هیئت را زنان بر عهده داشتند.

کنفرانس بین‌المللی دیگری با عنوان (نقش سازمان‌های غیردولتی در قرن ۲۱) با هدف الهام‌بخشی، توانمندسازی و اقدام از ۱۰ تا ۱۶ اکتبر ۱۹۹۹ در پارک المپیک سئول واقع در کره جنوبی برگزار شد. این کنفرانس به وسیله دو گروه خبری سازمان غیردولتی‌ها (سازمان ملل متحد و ۲ کنفرانس سازمان‌های غیردولتی) NGO / DPI و دانشگاه (گیم‌نگ هی)، با همکاری (انجمن مشارکت جهانی) (CGS) سازمان‌های غیردولتی و مؤسسات بین‌المللی کره جنوبی سازمان دهی شد. طی آخرین آماری که اعلام شد ۷۶۰۰ نماینده از ۱۱۱۵ سازمان غیردولتی از ۱۰۸ کشور جهان در این کنفرانس حضور داشتند. همچنین آمار دیگری که اخیراً در این خصوص منتشر شد حاکی از شرکت ۲۰۰۰ نماینده سازمان‌های غیردولتی در این کنفرانس بود. یکی از اهداف مهم این کنفرانس بررسی راه‌های پی‌گیری و نظارت بر اجرای تعهد دولتهای عضو سازمان ملل متحد در کنفرانس‌های جهانی مهم و تقویت مشارکت سازمان‌های غیردولتی با سازمان ملل و آژانس‌های مرتبط بود در این کنفرانس، کنفرانس‌های بین‌المللی پیشین مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت.

در دهه دوم انقلاب، دولت سیاست‌های جدیدی را در زمینه بهبود وضعیت زنان در پیش گرفت، چنانچه در ۱۳۷۰ برای نخستین بار دفتری در نهاد ریاست جمهوری با عنوان (دفتر امور زنان) تشکیل شد و برای نخستین بار پس از انقلاب، یک زن به عنوان مشاور رئیس جمهوری در امور زنان منسوب شد و به تدریج فعالیت زنان در بخش‌های دولتی و غیردولتی گسترش یافت. در ۱۳۷۳ به بهانه چهارمین کنفرانس جهانی زن (۱۹۹۵) دفتر هماهنگی سازمان‌های غیردولتی زنان در دفتر امور زنان تشکیل شد. این دفتر در آغاز، شناسائی تشکلهای غیردولتی زنان را در دستور کار خود قرار داد و سپس تلاش خود را در جهت انسجام، تقویت، حمایت، همکاری و آماده‌سازی این سازمانها متمرکز کرد.

در این برهه تشکیلات غیردولتی زنان در قالب تشکلهای داوطلبانه مردمی از میان جامعه سربرآورد و با گذر از فعالیتهای نامرئی به سازمانهای رسمی، زمینه مشارکت زنان در عرصه های گوناگون فراهم شد. گزارشهای آماری از فعالیت تشکلهای غیردولتی زنان در آن سالها نشانگر رشد سازمانهای غیردولتی زنان در سطح ایران است. این تشکیلات تا شهریور ماه ۱۳۷۴، ۵۰ سازمان غیردولتی زنان را شناسائی کرد که به نام انجمن فعالیت می کردند به تدریج این تعداد تا سال ۱۳۷۶ به ۷۵ سازمان افزایش یافت و در پایان سال ۱۳۸۲ به ۴۸۰ سازمان غیردولتی که نشان دهنده رشد ۷۷۳ درصدی در تاسیس سازمان غیردولتی بوده، رسید. که از این تعداد NGO ها ۲۴۵ عدد آن فرهنگی اجتماعی بوده که بالاترین آمار را نسبت به NGO های خیریه ای و تخصصی و صنفی دارا می باشد.

این سازمانها در محورهای فرهنگی، اجتماعی، خیریه ای، سیاسی، بهداشتی، تحقیقاتی و صنفی به فعالیت می پرداختند .

با تصویب برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی کشور، سیاست ها و خطمشی های مرکز در خصوص سازمان های غیر دولتی زنان همسو با آن ترسیم شد که براساس آن سیاست های کلان مرکز در خصوص سازمان های غیر دولتی و خط مشی های اجرایی آن در دو سطح ملی و بین المللی به جهت شفافیت ارتباط و همکاری های آتی تبیین شده بود . این سیاست ها عبارتند از :

- ۱- بسترسازی برای افزایش کمی سازمان های غیر دولتی زنان در سراسر کشور
- ۲- تواناسازی و ظرفیت سازی (توسعه کیفی) سازمان های غیردولتی زنان در جمهوری اسلامی ایران
- ۳- بررسی و شناسائی قابلیت ها ، توانمندی ها و ظرفیت های موجود سازمان های غیردولتی و جلب و جذب همکاری آنها در پرداختن به مسایل و مشکلات مبتلا به زنان

معرفی مؤسسات غیر دولتی غرب تهران در محدوده شهرک اکباتان :

* مؤسسه فرهنگی هنری رایحه فاطمه(س) :

این مؤسسه در سال ۱۳۷۳ با اخذ مجوز از وزارت ارشاد شروع به کار کرد. فعالیت مؤسسه، فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، هنری و اجتماعی می باشد و گروه مخاطبانش زنان خانه دار می باشد که تعداد ۴۷۰ عضو زن دارد. گستره فعالیت این مؤسسه در حیطه شهر است و مسئول فعلی آن خانم فاطمه تندگویان می باشد.

رسالت یا ماموریت سازمان:

انجام مطالعات، بررسی ها و تحقیقات مختلف در موضوعات متناسب با نیازهای جامعه و اهداف مؤسسه، تهیه و تدوین نشریات بروشورهای متناسب با تحقیقات مؤسسه و نیازهای پژوهشی آنان پس از کسب مجوز لازم از مراجع، تأسیس و اداره کتابخانه های تخصصی، برگزاری دوره های کوتاه مدت آموزشی در کلیه رشته های متناسب با فعالیتها و اهداف مؤسسه، ارائه خدمات فرهنگی به اساتید، طلاب، دانشجویان و سایر علاقمندان فعالیت های هنری نظیر تهیه فیلم و نوار آموزشی و فرهنگی، انجام امور تبلیغی متناسب با اهداف مؤسسه، تهیه و تأمین موارد مورد نیاز فعالیت های مؤسسه و توزیع کالای فرهنگی نظیر کتاب نرم افزار ویژه.

اهداف مندرج در اساسنامه :

هدف اصلی گام برداشتن در مسیر نیل به جامعه متعالی و کمال یافته اسلامی و ترویج فرهنگ اسلامی و انتشار عقاید علمی برای تأمین هدف مذکور، انجام تحقیقات و بررسی های علمی جامعه شناختی در مسائل و مشکلات اجتماعی سیاسی اقتصادی، ایجاد و روابط فرهنگی با اقشار مختلف زنان و جوانان جهت اشاعه و ترویج ارزشهای اسلامی و فرهنگی عمومی آنان.

* کانون بانوان اکباتان:

این کانون در سال ۱۳۷۸ در شهرک اکباتان با اخذ مجوز وزارت کشور مشغول به کار شد . موضوع اصلی فعالیت آنان آموزشی، فرهنگی، بهداشتی و طرح گردشگری می باشد. گروه مخاطب آنها بانوان

می‌باشد. گستره فعالیت کانون محلی است که تعداد ۱۵۰ عضو دارد و مسئول فعلی آن خانم مریم پدری می‌باشد.

رسالت یا ماموریت سازمان:

کانون بانوان اکیاتان سازمانی غیردولتی است که به منظور توسعه مشارکت اجتماعی و ارتقاء سطح آگاهی های فردی و اجتماعی فرهنگی و آموزشی و توانمند سازی بانوان تشکیل و فعالیت می نماید.

اهداف مندرج در اساسنامه :

ایجاد گسترش مشارکت بانوان ساکن در شهرک اکیاتان در امور اجتماعی علمی فرهنگی و بهداشتی جامعه، ارتقاء سطح علمی و فرهنگی اجتماعی و بهداشتی بانوان شهرک، بکارگیری استعدادها و توانمندیهای اعضا در جهت حل مشکلات فردی و خانوادگی و اجتماعی.

***کانون خانه خورشید هگمتانه :**

در سال ۱۳۸۲ با اخذ مجوز از وزارت کشور مشغول به کار شد. موضوع اصلی فعالیت آنان فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و اجتماعی می باشد. گستره فعالیت آن محلی و مخاطب اصلی آنان زنان می‌باشد. تعداد ۵۰ عضو زن دارد و نام مسئول فعلی آن خانم سعیده صالح غفاری می باشد.

رسالت یا ماموریت سازمان:

کانون سازمانی غیردولتی بوده که از طریق فعالیت های آموزشی در زمینه تغییر ساختار فرهنگی جامعه ایجاد فرهنگ مشارکت در جهت نیل به اهداف پیمان نامه جهانی کودک و ارتقاء توانمندی مادران که به علت عدم دسترسی مناسب به منابع اجتماعی در معرض آسیبهای فرهنگی و روانی هستند با همکاری مردم تلاش می‌کند مادر و کودک در جزء لاینفک همه بوده و فعالیتهای بانوان از طریق کمیته بانوان کانون رهبری وسازماندهی می گردد.

اهداف مندرج در اساسنامه :

اطلاع رسانی اصول تربیتی کودکان به خانواده و جامعه، ارتقاء سطح آگاهی جامعه نسبت به نیازهای فرهنگی آموزشی و اجتماعی مادران و کودکان، ایجاد بستر مناسب جهت فعالیتهای گروهی کودکان با ظرافت حضور مادران در جوار آنان.

* خانه فرهنگ آیه :

این خانه فرهنگ در سال ۱۳۷۶ با اخذ مجوز از شهرداری منطقه پنج شروع به کار کرد. فعالیت خانه فرهنگ آیه : فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، هنری و اجتماعی می باشد و گروه مخاطبینش زنان خانه دار و کودکان و جوانان می باشد که تعداد ۴۷۰ عضو زن دارد. گستره فعالیت این مؤسسه در حیطه منطقه است و مسئول فعلی آن خانم ناوکی می باشد.

رسالت یا ماموریت سازمان:

خانه فرهنگ آیه سازمانی غیر دولتی است که به منظور توسعه مشارکت اجتماعی و ارتقاء سطح آگاهی های فردی و اجتماعی فرهنگی و آموزشی و توانمندسازی بانوان و جوانان جامعه تشکیل و فعالیت می نماید.

اهداف مندرج در اساسنامه :

هدف اصلی گام برداشتن در مسیر نیل به جامعه متعالی و کمال یافته اسلامی و ترویج فرهنگ اسلامی و انتشار عقاید علمی برای تامین هدف مذکور، انجام تحقیقات و بررسی های علمی جامعه شناسختی در مسائل و مشکلات اجتماعی سیاسی اقتصادی، ایجاد و روابط فرهنگی با اقشار مختلف زنان و جوانان جهت اشاعه و ترویج ارزشهای اسلامی و فرهنگی عمومی آنان.

فصل اول

مقدمه

طرح مسئله

انگیزه تحقیق

هدف تحقیق

اهداف پژوهش